

HET GROTE VLAGGENBOEK

**JONATHAN LITTON
& LAURA KNOWLES**

MET ILLUSTRATIES VAN **NATALIA
ROJAS CASTRO**

Lannoo

INHOUD

De geschiedenis van vlaggen.....	8
Anatomie van een vlag	10

EUROPA 12

Drie vlaggen in één.....	14
Vanuit de hemel.....	16
Een vlag voor een vloot.....	18
De beroemde <i>Tricolore</i>	20
Een natie verenigen.....	22

Wat betekenen de kleuren van vlaggen?.....	24
---	----

AZIË..... 26

Land van de Rijzende Zon.....	28
Een vlag met vijf sterren.....	30
Gandhi's vlag	32
Schrift en zwaard	34
Dingen anders doen	36
Land van de donderdraak.....	37

Vlaggen van geloof.....	38
-------------------------	----

DE AMERIKA'S 40

De met sterren bezaaide banier....	42
Orde en vooruitgang.....	44
Het esdoornblad	46
Eén natie, twee vlaggen	48
De paarse papegaai	50

De zon en de maan	52
-------------------------	----

AFRIKA 54

Voor altijd vrij.....	56
Land van krijgers.....	58
Een symbool van vrijheid	60
Een vlag voor een frisse start.....	62

Een verzameling van vlaggen	64
-----------------------------------	----

OCEANIË 66

Het Zuiderkruis.....	68
Een kleurrijk land.....	70
De vlag van de everzwijenslagtand	72

Verrassende vlaggen	74
---------------------------	----

Vlaggenregister	76
Begrippenlijst.....	77

Gebruik het
register om een
specifieke vlag of
land te vinden!

DE STOF VAN NATIES

Elk land ter wereld heeft een nationale vlag. Eén land heeft er twee, en de meeste landen hebben ook andere vlaggen: marinevlaggen, presidentiële vlaggen en regionale vlaggen, om er maar een paar te noemen. Maar geen enkele vlag symboliseert een identiteit zo goed als een nationale vlag. Nationale vlaggen vertegenwoordigen de geschiedenissen, ambities, landschappen en culturen van naties – allemaal verweven in de stof van een wapperend doek.

Mensen hebben gevochten voor vlaggen en zijn gestorven voor vlaggen. Sommige wapperen al eeuwen, terwijl andere veel nieuwer zijn. Sommige zijn heel eenvoudig, andere ongelooflijk gedetailleerd. Ze zijn vaak onderling verbonden, net zoals de landen die ze vertegenwoordigen. Vlaggen houden de geschiedenis vast, net als verhalen die op wandtapijten worden verteld.

Maak je dus klaar om de opmerkelijke wereld van vlaggen te verkennen, van de sterren en strepen van de VS tot de rode vlag met vijf sterren van China, van de ronde zon van Japan tot de donderdraak van Bhutan, van het trotse gebruik van geel, groen en rood in Ethiopië tot het zeldzame gebruik van paars op de vlag van Dominica, van een Egyptische adelaar tot een paradijsvogel uit Papoea-Nieuw-Guinea, en nog zoveel meer!

DE GESCHIEDENIS VAN VLAGGEN

Over de hele wereld, sinds de vroege beschaving, hebben mensen van alle culturen ordeningen van kleuren en vormen gebruikt om regio's, stammen, families, religies en filosofieën te vertegenwoordigen. Kralen, tatoeages, kleding, hoeden en sieraden zijn allemaal voorbeelden van zulke symbolen, maar weinige zijn zo herkenbaar als een vlag.

Grote en kleine vlaggen zijn gebruikt om mensen, hun land of verbondenheid duidelijk en op afstand weer te geven. Het kon zelfs een kwestie van leven of dood zijn, zoals op het slagveld of op zee, om aan te geven of je een vriend of vijand was.

De Shahdad Standaard, waarschijnlijk uit 2400 v. Chr., is een banier uit het Midden-Oosten met een ingewikkeld ontwerp op een bronzen plaat, vastgemaakt aan een lange metalen paal.

DE WERELD VOOR VLAGGEN

Vroege samenlevingen in Europa, Azië, het Midden-Oosten en Afrika hebben allemaal voorbeelden van **vexilloïden**, vlagachtige objecten, waarvan sommige zelfs zo'n 3000 jaar oud zouden zijn. De oude Egyptenaren brachten 'standaarden' mee naar de strijd: stevige voorwerpen, die vaak een heilig dier voorstelden, bevestigd aan de top van een paal. Een ander veelvoorkomend ontwerp was een halfronde waaier.

UIT STOF GESNEDEN

Rond de 11de eeuw v. Chr. begonnen mensen op het Aziatische continent zijde en stof te gebruiken voor hun vlaggen. In China droeg het leger van de Zhou-dynastie witte vaandels mee ten strijde. Deze trend van stoffen vaandels zou aanslaan en werd vooral populair bij het Romeinse Rijk en zijn legioenen. In India werden ingewikkelde gravures nageemaakt op driehoekige stoffen wimpels.

GEPERSONALISEERD

In Europa begonnen belangrijke families tijdens de **middeleeuwen** gepersonaliseerde symbolen te gebruiken, niet alleen op schilden en borden, maar ook op stoffen banieren, zowel voor het slagveld als voor vreedzame vertoningen.

Andere middeleeuwse vlaggen waren onder andere de ravenbanier van de Vikingen en de groene vlaggen in de vroege dagen van de islam.

ZIE ONS OP ZEE

Tijdens het **Zeiltijdperk** (16de-19de eeuw) ging de wereld open en moesten zowel handels- als oorlogsschepen weten met wie ze de wateren deelden. Vlaggen werden gebruikt als symbolen van identiteit en verbondenheid, en zo werd de nationale vlag geboren.

LEVENDE GESCHIEDENIS

Naarmate landen zich in de loop van de tijd ontwikkelden, deden vlaggen dat ook. Sommige symbolen en tradities zijn sinds hun ontstaan behouden. In Europa werden ingewikkelde **wapenschilden** en symbolen vereenvoudigd tot twee- en driekleurige vlaggen voor eenvoudige herkenning.

Vlaggen veranderen nog steeds. In december 2023 heeft Kirgizië het zonnelynsymbool in het midden van zijn vlag opnieuw ontworpen. Sommige mensen steunden dit, terwijl andere ertegen waren, en misschien zal het nog eens veranderen. Misschien veranderen er veel vlaggen tijdens jouw leven, waarbij hun betekenis mee evolueert met nieuwe gebeurtenissen die we nog moeten meemaken. De tijdlijn van veranderingen in vlaggen en hun betekenissen laat ons zien dat geschiedenis leeft en ademt.

ANATOMIE VAN EEN VLAG

Als je ooit naar de parade bij de openingsceremonie van de Olympische Spelen hebt gekeken, heb je vast elk team trots zien zwaaien met de vlag van hun land. Elke vlag is uniek, maar ze hebben ook overeenkomsten, net zoals mensen.

Hier zijn de belangrijkste onderdelen van een vlag:

Broekingzijde: de zijde van de vlag naast de vlaggenmast

Kanton: een kwart van een vlag, bijna altijd gebruikt om de bovenhoek aan de broekingzijde te beschrijven

Veld: de achtergrond van de vlag, soms ook wel de grond genoemd

Wapenfiguur: een symbool dat verschijnt in het veld van een vlag

Vluchtzijde: de zijde van de vlag die het verst van de vlaggenmast verwijderd is

Vlaggenmast

VLAGPATRONEN

Hoewel de vlag van elk land anders is, zijn er enkele basispatronen die vaak worden gebruikt. Hier zijn de belangrijkste die je zult tegenkomen. Kijk of je ze kunt vinden terwijl je het boek leest!

Zoom

Kanton

Gevierendeeld

Grieks kruis

Symmetrisch kruis

Scandinavisch kruis

Verticale banen

Dwarsbalken

Schuinbalken

Chevron

Pall

Andreaskruis

GROTE, DIKKE STREPEN

Een vlag met een achtergrond van twee kleuren wordt een tweekleur genoemd. De kleuren kunnen horizontaal, verticaal of diagonaal verdeeld zijn. Als een vlag drie strepen heeft, wordt het een driebaan genoemd. Een driebaan met drie verschillende kleuren wordt een driekleur genoemd.

De driebaan vlag van Nigeria heeft slechts twee kleuren: groen voor natuurlijke rijkdom en wit voor eenheid en vrede.

De felle driekleur van Litouwen werd verboden toen het land deel uitmaakte van de Sovjet-Unie.

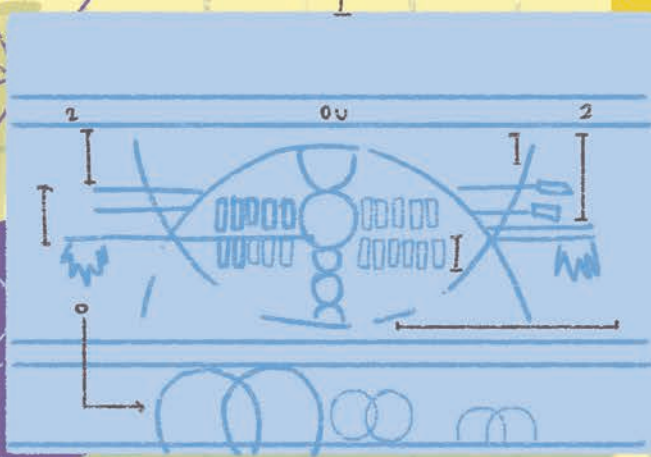
De vlag van Oekraïne is een tweekleurige vlag. De blauwe band vertegenwoordigt de lucht en het geel vertegenwoordigt tarwe, een gewas waar het land beroemd voor is.

IN VERHOUDING

Hoewel bijna alle vlaggen rechthoekig zijn, zijn sommige smal, terwijl andere meer op een vierkant lijken. Deze verschillen staan bekend als de vlagverhouding. De meest voorkomende verhouding is 2:3, wat betekent dat de vlag anderhalf keer zo breed is als dat hij hoog is. Bijna de helft van alle nationale vlaggen heeft deze verhouding. De op een na meest voorkomende verhouding is 1:2, gebruikt door meer dan een kwart van de landen. In deze gevallen is de vlag twee keer zo breed als dat hij hoog is.

ONTWERPSCHEMA'S

Vlagontwerpen worden getoond op een soort tekening, ook wel een ontwerpschema. Dit toont de exacte grootte, vorm en positie van elk onderdeel van het ontwerp. Sommige vlagontwerpen, zoals dat van Polen, zijn erg eenvoudig. Andere, zoals dat van Eswatini, hebben veel complexere ontwerpen.

Eswatini

1:1

2:3

1:2

Qatar

Qatar wint de prijs voor de smalste nationale vlag.

De blauwe band op de vlag van Liechtenstein staat voor de lucht. Het rood symboliseert de avondvuren die dit kleine Alpenland verwarmen, terwijl een gouden kroon de eenheid van het volk en de prins symboliseert.

EUROPA

Als je denkt aan de geschiedenis van Europa, denk je misschien aan het uitgestrekte Romeinse Rijk of de avontuurlijke Vikingen. Of misschien denk je aan de zeevarende naties, die over oceanen voeren op vloten van schepen, en gewelddadige gevechten voerden. De meeste Europese vlaggen zijn eenvoudig: tweekleurige en driekleurige vlaggen vormen meer dan de helft van de nationale vlaggen van het continent. Dit komt omdat de vlaggen afkomstig zijn uit de tijd van gevechten te paard en op zee. Toen was het belangrijk om op afstand te kunnen zien wie vriend of vijand was.

Omdat Europa overwegend christelijk erfgoed heeft, staan er op veel vlaggen van de landen kruisen, zeker in de Scandinavische landen in het noorden. In het verre oosten van het continent, waar sommige landen zich uitstrekken over Europa en Azië, vind je echter vlaggen die kenmerken delen met de Aziatische vlaggen. Daar schitteren de maan en de ster van de islam, zoals op de vlaggen van Turkije en Azerbeidzjan.

De Wit-Russische vlag heeft een ingewikkeld patroon gebaseerd op de traditionele rushnik, een ceremonieel doek. De meeste Wit-Russische baby's krijgen bij de geboorte een rushnik, omdat de rode kleur staat voor het leven.

Historici geloven dat de Russische driekleur gebaseerd is op de Nederlandse vlag. Eén theorie is dat Peter de Grote (tsaar van Rusland 1682-1725) zo onder de indruk was van de wapperende vlag op een Nederlands schip, dat hij besloot om er zijn eigen vlag van te maken.

In 1297 leidde Francesco Grimaldi, vermoed als een monnik, zijn leger en veroverde de Rots van Monaco. De familiekleuren van Grimaldi, rood en wit, zijn sinds 1339 aanwezig op de vlag van Monaco.

De 'vijfkruisvlag' van Georgië staat ook bekend als het Jeruzalemkruis, omdat het één groot centraal kruis heeft en vier kleinere in de hoeken.

De vlag van Cyprus toont een kaart van het eiland. De twee olijftakken symboliseren de hoop op vrede tussen de Griekse en Turkse gemeenschappen, die al tientallen jaren worstelen om naast elkaar op het eiland te leven.

De Grieken winnen de prijs voor de meest gestreepte vlag van Europa. Het kruis staat voor het orthodoxe christendom, maar geleerden worden het maar niet eens over de betekenis van de blauwe en witte strepen.

DRIE VLAGGEN IN ÉÉN

Het Verenigd Koninkrijk wordt soms een land van landen genoemd, omdat het uit vier delen bestaat: Engeland, Schotland, Wales en Noord-Ierland. De nationale vlag, bekend als de Union Jack of Union Flag, bestaat uit het rode kruis van de Engelse Saint George, het diagonale rode kruis van de Ierse Saint Patrick en het blauwe en witte kruis van de Schotse Saint Andrew.

EEN VERENIGING VAN KRONEN

Engeland en Schotland waren eeuwenlang aparte koninkrijken, vaak in oorlog met elkaar en hun grenzen aan het hertekenen. Een vereniging leek onwaarschijnlijk.

Toch trouwde James IV van Schotland in 1503 met Margaret, de oudste dochter van Henry VII van Engeland. Precies een eeuw later had de Engelse troon geen directe erfgenamen. Door het eerdere koninklijke huwelijk werd koning James VI van Schotland koning James I van Engeland, waardoor de kronen werden verenigd.

EERSTE VERENIGDE VLAGGEN

Ondanks de 'vereniging van kronen' waren de twee koninkrijken technisch gezien nog steeds gescheiden rijken. Koning James wilde echter een gemeenschappelijk symbool. De verstandigste keuze was om de Engelse en Schotse vlaggen te combineren, maar de naties maakten ruzie over welke vlag bovenaan moest komen. Uiteindelijk kozen ze voor de Engelse versie.

Kruis van Saint
Andrew (Schotland)

Kruis van Saint George
(Engeland)

Voorkeur
in Schotland

Voorkeur
in Engeland

Deze vroege versie
werd soms de Union
Flag of King's colours
genoemd.

DE TOEVOEGING VAN IERLAND

Nadat Oliver Cromwell in 1653 Lord Protector van het Gemeenebest van Engeland, Schotland en Ierland werd, werd soms een Ierse harp aan de vlag toegevoegd.

In 1801 werd het rode kruis van Saint Patrick aan de vlag toegevoegd, toen het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland officieel werd opgericht na een Act of Union.

Wales

VLAGGEN VAN DE BRITSE EILANDEN

De rode draak symboliseert de onbevreesdheid van het Welshe volk. Het is een **symbool** van Wales sinds de heerschappij van Cadwaladr, koning van Gwynedd, vanaf 655. Tijdens de vereniging van de kronen werd Wales beschouwd als onderdeel van Engeland en werd het vertegenwoordigd door het kruis van Saint George.

Kruis van Saint Patrick

Dit is het definitieve ontwerp van de Union Jack!

Sinds 1932 wordt het eiland Man vertegenwoordigd door deze triskelion, een symbool met drie benen. Velen zeggen dat dit komt doordat het eiland altijd op zijn pootjes terechtkomt!

De witte baan in het midden van de Ierse vlag symboliseert vrede tussen de katholieken (groen) en protestanten (oranje), de twee belangrijkste christelijke gemeenschappen in het land.

VANUIT DE HEMEL

De legende gaat dat in 1219 de binnenvallende Denen een veldslag bij Lindanise (nu Tallinn, Estland) bijna verloren, tot er een banier van lamsvel met een wit kruis uit de lucht viel. Met het kruis als teken dat God aan hun kant stond, vochten koning Waldemar II en zijn leger naar een wonderbaarlijke overwinning.

Tot op vandaag gebruiken de Denen hun geluksvlag, de *Dannebrog*, waardoor het de oudste nationale vlag is die momenteel bestaat.

DE RAVENBANIER

Voordat de *Dannebrog* op miraculeuze wijze verscheen, gebruikten de Vikingen van Noord-Europa vaak een ravenbanier. Raven waren een teken van succes in de strijd, omdat ze massaal naar het slagveld kwamen als de overwinnaars naar huis reden.

Odin, de Noorse god van de oorlog, had ook twee raven genaamd *Huginn* (Gedachte) en *Muninn* (Geheugen), die nieuws over gevechten en gebeurtenissen in de regio naar hun meester brachten.

SCANDINAVISCH KRUIS

Na verloop van tijd verschoof het kruis op de Deense vlag van het midden naar de mast. De buurlanden gebruikten vergelijkbare ontwerpen toen ze **onafhankelijk** werden. Dit specifieke kruis werd bekend als het Scandinavische kruis.

Denemarken

NOORDSE BUREN

Van de 16de tot het begin van de 19de eeuw was Noorwegen verenigd met Denemarken, dus wapperde de *Dannebrog* over Noorwegen. Maar in 1821 besloot Noorwegen dat het een eigen vlag nodig had.

De ontwerper Frederick Meltzer werd geïnspireerd door de kleuren van de vlaggen van de VS, het Verenigd Koninkrijk en Nederland, omdat hij geloofde dat deze landen voor vrijheid stonden.

Finland

VUUR EN IJS

Toen IJsland in 1944 onafhankelijk werd van Denemarken, koos ook dit land een vlag gebaseerd op de *Dannebrog*. Rood staat voor het vuur van de IJslandse vulkanen, wit staat voor het ijs en de sneeuw die het land vaak bedekt, en blauw staat voor de omliggende Atlantische Oceaan.

IJsland

Zweden

EEN GOUDEN KRUIS

De Zweedse vlag zou ontstaan zijn toen koning Eric IX een gouden kruis in de lucht zag toen hij in 1157 in Finland aankwam voor de strijd. Het kruis tegen de blauwe lucht werd ook gezien als een teken van God voor succes in de strijd. Ongeacht of het waar is of niet, kan het gebruik van geel en blauw in Zweden worden gelinkt aan het wapen van Magnus III in 1275.

Noorwegen

LAND VAN MEREN

Voordat Finland onafhankelijk werd, voer een Finse jachtclub met een witte vlag met een blauw kruis. Het uiteindelijke vlaggenontwerp, dat al sinds 1918 wappert, wordt toegekend aan kunstenaars Eero Snellman en Bruno Tuukkanen. Een Finse dichter zegt dat het blauw van de vlag de Finse meren vertegenwoordigt, passend voor een land met bijna 200.000 meren!

Faeröer-eilanden

VLAG VAN VRIJHEID

De Deense Faeröer hebben hun eigen taal en vlag. Wit staat voor het schuim van de zee en de helderheid van de lucht, terwijl rood en blauw hun broederschap met Noordse landen toont. Tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen Denemarken werd bezet door Duitsland, lieten de Faeröers hun eigen vlag wapperen om te tonen dat ze vrij waren.

Oorspronkelijke uitgever: Templar Books, een imprint van Bonnier Books UK
Copyright © 2025, Templar Books
Tekst © 2025, Jonathan Litton en Laura Knowles
Illustraties © 2025, Natalia Rojas Castro
Vormgeving © 2025, Templar Books
Auteurs: Jonathan Litton en Laura Knowles
Redactie: Rachael Roberts en Sophie Hallam
Opmaak: Jeni Child
Productie: Neil Randles
Oorspronkelijke titel: *Flags*

© Nederlandse vertaling: Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2025
Vertaling: Elke Cooman, Cooman Creative Consultancy
Opmaak: Keppie & Keppie
Cover: Studio Lannoo
ISBN 978 90 209 7917 6
D/2025/45/197
NUR 210,232

www.lannoo.com
www.de-leukste-kinderboeken.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

